

บูรณาการด้านยุทธศาสตร์กลุ่มสตรีและเด็กปฐมวัย

สถานการณ์

อัตราส่วนแม่ตาย 37.6 ต่อแสนเกิดมีชีพ สูงกว่าเป้าหมายMDG, หญิงตั้งครรภ์มีค่าไอโอดีนต่ำกว่ามาตรฐาน ร้อยละ 51.3, หญิงตั้งครรภ์ซีดรุนแรงปานกลางและรุนแรงมาก ร้อยละ 20.9, ทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยกว่า 2500 กรัม ร้อยละ 9.0 , ทารกแรกเกิดขาดออกซิเจน 25.6 ต่อพันเกิดมีชีพ, เด็กมีโอกาสเป็นโรคธาลัสซีเมียชนิดรุนแรง 6 ต่อพันเกิดมีชีพ, อัตราถ่ายถอดเชื้อ เอช ไอ วี จากแม่สู่ลูก ร้อยละ 2.5, เด็กแรกเกิด - ต่ำกว่า 6 เดือน กินนมแม่อย่างเดียว ร้อยละ 29.6 9, เด็ก 0-5 ปี พัฒนาการสมวัย ร้อยละ 72.5(DenverII), เด็ก 0-5 ปี มีส่วนสูงระดับดีและรูปร่างสมส่วน ร้อยละ 65.6

มาตรการ

1. กลไกการบริหารจัดการของ MCHboard ระดับเขต/จังหวัดและความรู้ทักษะที่มประเมิณมาตรฐานคุณภาพ
- 2.DHS มีแผนแก้ปัญหา MCH ที่ชัดเจนและมีแนวทางในการพัฒนาระบบบริการให้มีคุณภาพทั้ง ANC&LR&WCCและศูนย์เด็กเล็กคุณภาพ
3. ผลักดันMilk code และส่งเสริม สนับสนุน ปกป้องให้เด็กได้กินนมแม่ที่เป็นรูปธรรม

เป้าหมาย/ KPI

1. High Risk Preg.ทุกรายได้รับการดูแลโดยสูติแพทย์
2. เด็ก 0-5ปี ที่สงสัยพัฒนาการล่าช้าได้รับการแก้ไขพัฒนาอย่างเป็นระบบ
3. หญิงตั้งครรภ์และแม่-เด็กได้รับการที่มีคุณภาพ
4. หน่วยบริการมีมาตรฐานและให้บริการอย่างมีคุณภาพ

KPI ระดับกระทรวง(สำรวจ)

1. อัตราส่วนการตายมารดา 15 ต่อแสนการเกิดมีชีพ
2. อัตราเด็ก 0-5 ปีมีพัฒนาการสมวัย ร้อยละ 85

KPI ระดับเขตสุขภาพ(ทีมประเมินศูนย์ฯ)

- 1.MCH board ระดับเขต/จังหวัดมีกลไกเฝ้าระวังและแก้ไขปัญหาสุขภาพแม่และเด็ก ร้อยละ 100
2. ศูนย์เด็กเล็กคุณภาพ ร้อยละ 60

KPI ระดับจังหวัด(43 แห่ง)

- 1.หญิงตั้งครรภ์ฝากครรภ์ \leq 12 สัปดาห์ ร้อยละ 60
- 2.เด็กแรกเกิด - ต่ำกว่า 6 เดือนกินนมแม่ ร้อยละ 50.
- 3.เด็กอายุ18 ,30เดือนประเมินพัฒนาการ ร้อยละ 100

ภารกิจกับสิ่งสนับสนุนกลุ่มสตรีและเด็กปฐมวัย

National lead

- 1.โครงการสร้างมาตรการทางกฎหมาย ปกป้อง ส่งเสริม สนับสนุน การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
 - พรบ.ควบคุมการส่งเสริมการตลาดฯ /การประชุมระบบเฝ้าระวัง Milk cord ระดับเขต จังหวัด
 - คู่มือ วิทยากรการอบรมนมแม่/ตำบลดนมแม่ /รณรงค์สัปดาห์นมแม่โลกในเดือนวันแม่แห่งชาติ
2. โครงการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพฯเพื่อคุ้มครองคนไทยด้วยวัคซีน
 - วัคซีนMMR/ประชุมชี้แจงโครงการฯ /ประชาสัมพันธ์/คู่มือ เอกสาร

Model development

1. รูปแบบคู่มือการดูแลสตรีตั้งครรภ์แนวใหม่ตามข้อเสนอแนะองค์การอนามัยโลกในบริบทประเทศไทย/ วิทยาการ
2. รูปแบบจัดบริการคลินิกสุขภาพเด็กดี / คู่มือคลินิกสุขภาพเด็กดี / อุปกรณ์ประเมินพัฒนาการเด็ก ประจำรพ.สต.
3. แนวทาง คู่มือการจัดบริการป้องกันและควบคุมโรคธาลัสซีเมีย / วิทยาการ
4. รูปแบบการเฝ้าระวังภาวะโภชนาการและสุขภาพในช่องปาก

Surveillance

1. สำรองการตายมารดาไทย
2. สำรองพัฒนาการเด็กอายุ 18และ30 เดือน ด้วย Denver II

Technology transfer

1. คู่มืออบรมนักส่งเสริมพัฒนาการ/ศูนย์เด็กเล็กคุณภาพ/ตำบลนมแม่ฯ/อนามัย55/ส่งเสริมพัฒนาการ เด็กฯ/ อบรมงานอนามัยแม่และเด็ก/สมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก/โปรแกรมประเมินมาตรฐานแม่และเด็ก
2. วิทยากรอบรมนักส่งเสริมพัฒนาการ/ทีมประเมินมาตรฐานฯ/ศูนย์เด็กเล็กคุณภาพ
3. การอบรมเวชศาสตร์การคลอดและมาตรฐานการคลอด /อบรมทีมประเมินมาตรฐานฯระดับจังหวัด
4. สัมมนาวิชาการอนามัยแม่และเด็กครั้งที่8และรับประทานโล่ตำบลนมแม่ /รพ.สต.สายใยรักฯ
5. สัมมนา อปท.รวมพลังสร้างเด็กไทยฉลาดครั้งที่3 และรับประทานโล่ศูนย์เด็กเล็กคุณภาพ
6. ประชุมนานาชาติ Asian health Promotion

การ M&E

1. ประเมินมาตรฐานโรงพยาบาลสายใยรักฯเน้นANC&LR&WCCคุณภาพ /ศูนย์เด็กเล็กคุณภาพ/ตำบลนมแม่ฯ
2. นิเทศงานเฉพาะกิจ/ตรวจราชการ/การประเมินผลงานEPI

การพัฒนากระบวนการ ANC ให้ได้มาตรฐานทุกหน่วยบริการฯเพื่อการเข้าถึงบริการและลดการตาย

บทบาทของกรมและศูนย์วิชาการ

1. สร้างทีมงานเป็นมืออาชีพ ด้านวิทยาการ การประเมินมาตรฐานบริการฯ การสื่อสาร การวิจัย
2. เฝ้าระวัง สนับสนุนให้ระบบบริการฯมีคุณภาพโดย ประเมิน & รับรอง จัดเวทียกย่องและประกาศเกียรติคุณ
3. Model development บูรณาการความเชี่ยวชาญเพื่อพัฒนารูปแบบ มาตรฐาน หลักสูตร คู่มือ สื่อ สนับสนุน เขต จังหวัด
4. พัฒนาความรู้ ทักษะของบุคคลากรให้สามารถบริการ และบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. พัฒนากฎหมายเพื่อการปกป้อง ส่งเสริม สนับสนุนการมีสุขภาพที่ดี

บทบาทเขตสุขภาพ

1. เพิ่มพูนความรู้ ทักษะบริการ ANC&LR คุณภาพโดยใช้หลักสูตรคู่มือ วิทยาการจากกรมฯ
2. เฝ้าระวัง ติดตาม วิเคราะห์ และ ปรับแผนงานตามบริบทพื้นที่
3. ขับเคลื่อนงานโดย MCH board ระดับเขต จัดระบบเครือข่ายเพื่อการแชร์ด้านบุคคลากร แลกเปลี่ยนประสบการณ์ การจัดการปัญหา
4. สร้างแรงจูงใจประกวดและให้รางวัล MCH board ระดับเขต

บทบาทสสจ./หน่วยบริการ

- Early ANC
 - เปิดบริการ ANC ทุกวัน กระตุ้นฝากท้องเร็ว
 - หน่วยฝากท้องเคลื่อนที่ ในโรงงานฯ พื้นที่ถิ่นทุรกันดาร ห่างไกล
 - เยี่ยมที่บ้าน ที่ทำงาน
 - คนเสี่ยงส่งต่อไปรพ.ทันที พบสูติแพทย์
 - รพ.ทุกแห่งให้บริการตามสิทธิประโยชน์ครบถ้วน ฟรี
 - พื้นที่ 3จว.ได้ จ้างพนักงาน เยี่ยมบ้าน/ อบรมหมอต้าแย
- Risk Identification
 - ตรวจประเมินความเสี่ยงและดูแลตามกระบวนการ ANCคุณภาพ
 - ให้ความรู้ ฝึกทักษะ ทวีร์ห้องคลอด
- Risk management
 - คนเสี่ยง ดูแลรายบุคคล /นอนพักรอคลอด
 - Mapping สูติแพทย์และจัดโซนรับบริการส่งต่อ
 - ขับเคลื่อนงาน MCH board

พัฒนาเด็กปฐมวัย แก้ไขพัฒนาการเป็นระบบอย่างรอบด้าน

บทบาทศูนย์ฯและกรมวิชาการ

- สร้างทีมงานเป็นมืออาชีพ ด้านวิทยากร การประเมินมาตรฐานบริการฯ การสื่อสาร วิจัย
- ใฝ่ระวัง สนับสนุนให้ระบบบริการฯมีคุณภาพโดย ประเมิน & รับรอง จัดเวทียกย่องและประกาศเกียรติคุณ
- Model development บูรณาการความเชี่ยวชาญเพื่อพัฒนา รูปแบบ มาตรฐานหลักสูตร คู่มือ สื่อ สนับสนุน เขต จังหวัด
- พัฒนาความรู้ ทักษะของบุคลากรให้สามารถบริการและบริหารงานได้อย่างมีคุณภาพ
- พัฒนากฎหมายเพื่อการปกป้อง ส่งเสริม สนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

บทบาทเขตสุขภาพ

- เพิ่มพูนความรู้ ทักษะบริการ WCCและศูนย์เด็กเล็กคุณภาพให้แก่ รพ.สต. และครูพี่เลี้ยงเด็ก โดยใช้ หลักสูตร คู่มือ วิทยากร จาก ศูนย์ฯและ กรมฯ
- ใฝ่ระวัง ติดตาม วิเคราะห์ และ ปรับแผนงานตามบริบทพื้นที่
- ขับเคลื่อนงานโดย MCH board ระดับเขต จัดระบบเครือข่าย เพื่อการแชร์ด้านบุคลากร แลกเปลี่ยนประสบการณ์ การจัดการปัญหา
- 4. จัดทำแผนงานเพื่อการแก้ไขปัญหาพัฒนาการเด็กปฐมวัยร่วมกับภาคีที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะท้องถิ่น ชุมชน

บทบาทสสจ./หน่วยบริการ

- พัฒนาระบบบริการ คุณภาพของบุคลากร ความรู้ผู้เลี้ยงดูเด็กEarly detection
- ความรู้ ทักษะพ่อแม่โดยใช้สมุดสีชมพู (ลงมือทำ ฝึกทักษะปรับพฤติกรรมเลี้ยงลูก)
- ประเมินพัฒนาการอายุ18,30 เดือนทุกคน

ปกติ ดูแลตาม WCC, ศพด.คุณภาพ เน้นฝึกทักษะ พ่อ แม่ ผู้เลี้ยงดูแลต่อที่บ้าน
ผิดปกติ แก้ไขเบื้องต้นโดยนักส่งเสริมพัฒนาการ/ สร้างเครือข่ายส่งต่อแพทย์

ผู้รับผิดชอบ กลุ่มอนามัยแม่และเด็ก สำนักส่งเสริมสุขภาพ โทร 02 590 4418

โครงการ : พัฒนาศักยภาพบุคลากรและขยายผลการดำเนินงานเพื่อป้องกันการจมน้ำในเด็กไทย

วัตถุประสงค์

1. พัฒนาศักยภาพบุคลากรสาธารณสุข และเครือข่ายให้มีความรู้และทักษะในการป้องกันการจมน้ำ
2. ส่งเสริมสุขภาพเด็กและเยาวชนให้มีความรู้และทักษะในการป้องกันการจมน้ำ
3. ขยายผลการดำเนินงานสู่ระดับจังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

บทบาทส่วนกลาง

1. ผลิตคู่มือในการจัดอบรมการป้องกันและการช่วยเหลือตนเองเพื่อป้องกันอุบัติเหตุทางน้ำในเด็ก วิธีช่วยเหลือผู้ประสบภัยทางน้ำเบื้องต้น เทคนิคการว่ายน้ำให้เป็น
2. จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพครู ก เพื่อส่งเสริม ทักษะการว่ายน้ำในเด็กไทย
3. จัดประกวดนวัตกรรมเพื่อจัดการสิ่งแวดล้อมในการป้องกันการจมน้ำ

บทบาทศูนย์เขต

1. จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริม ทักษะการว่ายน้ำในเด็กไทย (ครู ข)
2. คัดเลือกนวัตกรรมเพื่อจัดการสิ่งแวดล้อมในการป้องกันการจมน้ำในพื้นที่เพื่อเข้าประกวด
3. ขยายผลการดำเนินโครงการในพื้นที่รับผิดชอบ

สิ่งสนับสนุน

คู่มือป้องกันและการช่วยเหลือตนเองเพื่อป้องกันอุบัติเหตุทางน้ำในเด็ก วิธีช่วยเหลือผู้ประสบภัยทางน้ำเบื้องต้น เทคนิคการว่ายน้ำให้เป็น

ผู้รับผิดชอบ/โทร.ดร.สุพิชชา วงศ์จันทร์ นายจตุพร ช่อนกลิ่น โทร. 086332360002 5904415

โครงการบูรณาการแผนสร้างเสริมสุขภาพช่องปากหญิงตั้งครรภ์และเด็กปฐมวัย

สถานการณ์

- ในหญิงตั้งครรภ์โรคฟันผุเกิดจากการกินอาหารบ่อยขึ้นและไม่ดูแลความสะอาดช่องปาก ฟันกร่อนจากการอาเจียนบ่อย หรือมีเหงือกอักเสบ โรคปริทันต์

- ปัญหาที่พบบ่อยในวัย (0-5 ปี) คือโรคฟันผุ จากผลการสำรวจฯ พบว่า เด็กอายุ 3 ปีมีฟันผุ ร้อยละ 57 โดยฟันน้ำนมที่ผุจะเสียไปก่อนกำหนด

ตัวชี้วัด การแก้ปัญหาฟันผุชายแดนภาคใต้ 7 จังหวัด เขต 12

- เด็กอายุ 3 ปีฟันผุไม่เกินร้อยละ 55 (หรือลดลงร้อยละ2)

- บูรณาการกิจกรรมทันตสุขภาพไว้ใน 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ คลินิกฝากครรภ์คุณภาพ คลินิกเด็กดีคุณภาพ และศูนย์เด็กเล็กคุณภาพ

สิ่งสนับสนุน

- ปรับมาตรฐานและทำ คู่มือการสำรวจสุขภาพช่องปากระดับจังหวัด
- จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับเขต
- สื่อต่างๆ คู่มือฝึกแปรงฟัน การทาฟลูออไรด์ Sealant
- หลักสูตรละครสื่อสร้างสรรค์ในโรงเรียนผู้รับผิดชอบ

บทบาทศูนย์อนามัย

- ร่วมกับสำนักทันตสาธารณสุขจัดอบรมทันตแพทย์โรงพยาบาลทุกระดับ ” ศูนย์จัดการปัญหาสุขภาพช่องปาก ระดับอำเภอและตำบล
- ประสานการจัดทำแผนจัดบริการสุขภาพช่องปากและโครงการแก้ปัญหาแก้ปัญหากระดับอำเภอจังหวัดและเขต
- ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานสุขภาพช่องปากของจังหวัด โดยร่วมนิเทศในการตรวจราชการ ติดตามรายงานผลงานบริการของจังหวัด สุ่มติดตามผลการดำเนินการบริการในรพ.สต.จังหวัดละ 2 แห่ง
- สนับสนุนการพัฒนาระบบข้อมูลทันตสาธารณสุขและการประเมินผล

สำนักทันตสาธารณสุข 02 590 4204

บูรณาการด้านยุทธศาสตร์กลุ่มเด็กวัยเรียน

สถานการณ์

1. เด็กวัยเรียนร้อยละ 39 อยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการขาดอาหาร / อ้วน/ เตี้ย/ผอม หรือหลายภาวะร่วมกัน หากไม่เร่งส่งเสริมให้เด็กมีการเจริญเติบโตเต็มศักยภาพความชุกของเด็กที่มีภาวะเสี่ยงต่อภาวะต่างๆจะมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นปัจจุบันพบว่ามียุทธศาสตร์ร้อยละ 17 เด็กที่มีส่วนสูงระดับดีและรูปร่างสมส่วนร้อยละ 61.3
2. เด็กวัยเรียนร้อยละ 32.7 พบว่าไม่ค่อยออกกำลังกาย และร้อยละ 7.9 ออกกำลังกายไม่ครบตามเกณฑ์
3. เด็กวัยเรียนที่มีภาวะอ้วนได้รับการดูแลและรักษาอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันภาวะแทรกซ้อนต่างๆเช่นโรคอ้วนจะส่งผลให้เด็กมีความเสี่ยงต่อการเป็นโรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูงไขมันในเลือดสูง หลอดเลือดตีบแข็ง โรคหัวใจสูง

มาตรการ

1. นโยบายร่วมระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 - แผนพัฒนาสุขภาพเด็กวัยเรียนแห่งชาติ/วาระสุขภาพแห่งชาติ
 - มีแผนการส่งเสริมสุขภาพเด็กวัยเรียนแบบบูรณาการทุกระดับ
2. การจัดบริการสุขภาพร่วมกับ รร.
 - บริการสุขภาพอนามัยนักเรียน
 - ช่วยเหลือ/ติดตาม/ส่งต่อ
3. การมีส่วนร่วมของเครือข่ายสุขภาพระดับอำเภอ; ครอบครัว/ชุมชน/อปท.
 - การพัฒนาสุขภาพเด็ก
 - จัดสภาพสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ
 - ความรู้/ความสามารถและทักษะในการดูแลสุขภาพ (Health literacy)

KPI ระดับกระทรวง

- เด็กนักเรียนเริ่มอ้วนและอ้วน ไม่เกินร้อยละ 10
- IQ เฉลี่ย ≥ 100 และร้อยละ 70 มี EQ ไม่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน (ปี 2559)
- อัตราการเสียชีวิตต่อประชากรเด็กแชนคน จากการจมน้ำของเด็ก (อายุต่ำกว่า 15 ปี) ≤ 6.5

KPI ระดับเขตสุขภาพ

- จำนวนโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ร้อยละ 95
- จำนวนโรงเรียนที่ดำเนินกิจกรรมผ่านเกณฑ์ KPI ระดับจังหวัด ทุกด้าน ร้อยละ 40
- จำนวนการเสียชีวิตจากการจมน้ำของเด็ก (อายุต่ำกว่า 15 ปี) ลดลงตามเกณฑ์ในแต่ละพื้นที่เสี่ยง

KPI ระดับจังหวัด (นักเรียนในโรงเรียน)

- เด็กนักเรียนได้รับการประเมิน/แก้ไขภาวะโภชนาการ ร้อยละ 100
- เด็กนักเรียนมีส่วนสูงระดับดีและรูปร่างสมส่วนร้อยละ 70
- เด็กนักเรียนและเยาวชนในพื้นที่ทุรกันดารมีโรคหนองพยาธิ ไม่เกิน ร้อยละ 8
- เด็ก ป. 1 ทุกคนได้รับการตรวจสายตาและการได้ยิน โดยร้อยละ 80 ของเด็กที่มีปัญหาได้รับการช่วยเหลือแก้ไข
- รพช. มีระบบเฝ้าระวังปัญหา IQ EQ ร้อยละ 70

- รพ.สต./รพช.ให้บริการทันตกรรมส่งเสริมป้องกันแก่นักเรียนชั้น ป 1 และ ป 6 ร้อยละ 50
- ร้อยละ 75 โรงเรียนปลอดน้ำอัดลม ลูกอมและควบคุมขนมกรุบกรอบ เครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของน้ำตาล และจัดกิจกรรมฝึกทักษะการแปรงฟันนักเรียน
- จำนวนการเสียชีวิตจากการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ลดลงตามเกณฑ์ในแต่ละพื้นที่เสี่ยง
- เสีย้มมาก ร้อยละ 20 เสีย้มปานกลาง ร้อยละ 10 เสีย้มน้อย อย่างน้อยปีละ 1 คน

บทบาทส่วนกลาง /กิจกรรมดำเนินงาน

1. ส่งเสริมหน่วยงานระดับท้องถิ่นให้ดำเนินการพัฒนาบุคลากรที่อยู่ในความรับผิดชอบด้านต่างๆ
 - กำหนดทิศทางการขับเคลื่อนการพัฒนารูปแบบการพัฒนาสุขภาพเด็กวัยเรียน ภายใต้การมีส่วนร่วมร่วมกับท้องถิ่น
 - สร้างรูปแบบการพัฒนาสุขภาพเด็กวัยเรียนต้นแบบท้องถิ่นมีส่วนร่วมเข้มแข็งและประกาศเกียรติคุณ
2. แนวทางการคัดกรองเด็กอ้วนที่มีความเสี่ยงต่อการเป็นโรคเพื่อการช่วยเหลือและส่งต่อ
 - พัฒนาเกณฑ์มาตรฐานการคัดกรองเด็กที่มีภาวะอ้วน
 - จัดพิมพ์เกณฑ์มาตรฐานการคัดกรองอาหารว่าง นม ขนม และเครื่องดื่ม สำหรับครู แม่ครัว แม่ค้า ผู้ประกอบการ ผู้ปกครอง แกนนำนักเรียน เพื่อลดปัญหาภาวะอ้วน
 - ถ่ายทอดองค์ความรู้ การใช้เกณฑ์มาตรฐานอาหารว่าง นม ขนม และเครื่องดื่ม
 - พัฒนาสื่อนวัตกรรม/ผลิตสื่อ
 - ควบคุมกำกับนิเทศ ติดตามการดำเนินงานการลดภาวะอ้วนและสร้างเสริมภาวะสมส่วน
3. พัฒนารูปแบบระบบการดำเนินงานร.ร.ส่งเสริมสุขภาพ
 - เคลื่อนนโยบายร่วมกับคณะกรรมการ โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพแห่งชาติ
 - พัฒนาเกณฑ์โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพแบบบูรณาการ
 - ถอดบทเรียนโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร
 - พัฒนารูปแบบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร
 - ขับเคลื่อนงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพแบบบูรณาการสำหรับผู้บริหารฝ่ายการศึกษาและสาธารณสุข
 - ประเมินประกวดและประกาศเกียรติคุณ
4. โครงการพัฒนารูปแบบการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพและเตือนภัยพฤติกรรมสุขภาพ
 - ขับเคลื่อนเชิงนโยบายการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ
 - กำกับ ติดตาม การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ
 - พัฒนารูปแบบการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพตามแนวทางสุขบัญญัติ
 - ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ
5. โครงการเด็กไทยสูงสมส่วน สมองดี แข็งแรง
 - วางแผนการดำเนินงานในเรื่องระบบเฝ้าระวังการเจริญเติบโตและการจัด/จำหน่ายอาหาร ขนม เครื่องดื่ม เพื่อผลักดันให้ อปท. สพป. / สพม.
 - พัฒนาโรงเรียนเป็นองค์กรส่งเสริมเด็กไทยเติบโตเต็มศักยภาพ
 - พัฒนาระบบเฝ้าระวังการเจริญเติบโตในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ
 - สร้างเครือข่ายการใช้โปรแกรมเฝ้าระวังการเจริญเติบโตในโรงเรียน
 - พัฒนาคุณภาพข้อมูลภาวะการเจริญเติบโต

- จัดทำและสนับสนุนเอกสารและเครื่องมือ (คู่มือ/แนวทาง/ โปรแกรม)แผนการพัฒนาคุณภาพอาหาร
อาหารว่าง ขนมและเครื่องดื่มตามมาตรฐานโภชนาการ

- พัฒนาเกณฑ์มาตรฐานการจัดอาหารอาหารว่าง นม ขนม และเครื่องดื่ม สำหรับครู แม่ครัว แม่ค้า
ผู้ประกอบการ ผู้ปกครอง แคนน่านักเรียน เพื่อลดปัญหาภาวะอ้วน

- การเผยแพร่ความรู้ในการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพในโครงการ อย. น้อย

6. โครงการพัฒนาศักยภาพภาคีเครือข่ายในการดูแลสุขภาพช่องปากเด็กในโรงเรียน

- เชื่อมโยงระบบเฝ้าระวังสุขภาพช่องปากเด็กวัยเรียนกับสุขภาพองค์รวม
- เพิ่มการครอบคลุมบริการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคของเด็กนักเรียน
- พัฒนาระบบการส่งเสริมสุขภาพเด็กวัยเรียน
- พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ
- สนับสนุนการขยายผลในจังหวัดเป้าหมาย
- ติดตามประเมินผลในจังหวัดที่มีการดำเนินงานแล้ว

7. โครงการควบคุมโรคหนองพยาธิในนักเรียนและเยาวชนในพื้นที่ถิ่นทุรกันดารและพื้นที่ในแผนภูฟ้า
พัฒนาตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ปี 2558

8. การค้นหานักเรียนกลุ่มเสี่ยงต่อปัญหา EQ/IQ ในการจัดกิจกรรมในการแก้ไขและส่งเสริม

- สร้างความพร้อม/สนับสนุนการจัดบริการสุขภาพจิตในพื้นที่
- พัฒนาองค์ความรู้/เทคโนโลยี ฐานข้อมูลด้านพัฒนาสุขภาพจิต
- สร้างความตระหนักและสื่อสารองค์ความรู้และสถานการณ์เกี่ยวกับ IQ และ EQ ในพื้นที่

9. โครงการสร้างเสริมความฉลาดทางสติปัญญาและอารมณ์เพื่อให้นักเรียนไทยสุขภาพดี (เหล็กและ
ไอโอดีน)

- ประกาศนโยบายการควบคุมและป้องกันโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็กของประเทศไทย
- ควบคุมกำกับ ติดตาม สถานบริการสาธารณสุขทุกระดับ (สสจ. สสอ. รพศ. รพท. รพช. และรพ.

สต.) ในการบริหารจัดการเรื่องยาเม็ดธาตุเหล็ก

- พัฒนารูปแบบ ระบบข้อมูลการจ่ายยาเม็ดเสริมธาตุเหล็กสัปดาห์ละ 1 ครั้ง
- จัดทำและสนับสนุนเอกสารและสื่อสิ่งพิมพ์ (คู่มือ/แนวทาง/แผ่นพับ)
- รณรงค์ประชาสัมพันธ์เรื่องโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็กกับสติปัญญาในวันเด็กแห่งชาติ
- ศึกษาดูงาน รร.ต้นแบบการจ่ายยาเม็ดเสริมธาตุเหล็กสัปดาห์ละ 1 ครั้ง (โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ

ระดับเพชร)

- ส่งเสริมการใช้เกลือบริโภคเสริมไอโอดีนในการปรุงประกอบอาหารในโรงเรียน
- สุ่มตรวจคุณภาพเกลือบริโภคเสริมไอโอดีนในชุมชน (รร/ร้านค้า/ครัวเรือน) ฯลฯ

บทบาทเขต/จังหวัด

- พัฒนาและสร้างความตระหนักแก่บุคลากรในระดับท้องถิ่น
- สร้างรูปแบบการพัฒนาสุขภาพเด็กวัยเรียนต้นแบบท้องถิ่นระดับภาค
- สนับสนุนกิจกรรมการดำเนินงาน รร.ส่งเสริมสุขภาพของศอ.
- ส่งเสริมพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพเด็กไทยในสถานศึกษา
- ประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง ร่วมใจสร้างเด็กไทยมีส่วนสูงระดับดีและรูปร่างสมส่วนให้แก่บุคลากร

สพป. / สพม. โรงเรียน อปท. สาธารณสุขระดับอำเภอ/จังหวัด รวมทั้งแลกเปลี่ยนเรียนรู้การส่งเสริมเด็กไทย
เติบโตเต็มศักยภาพและเชิดชูเกียรติ องค์การส่งเสริมเด็กไทยเติบโตเต็มศักยภาพ

- การจัดการสิ่งแวดล้อมด้านอาหารและโภชนาการในและรอบรั้วโรงเรียน

- พัฒนาการดูแลสุขภาพช่องปากเด็กในโรงเรียน
(โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปากและนักเรียนในโรงเรียนได้รับการ ทัศนกรรมป้องกันและรักษาตามความจำเป็น ร้อยละ 50)
 - สนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติงานดำเนินการตามระบบเฝ้าระวังทันตสุขภาพและติดตามคุณภาพการดำเนินงาน
 - พัฒนาศักยภาพและเพิ่มคุณภาพการทำงานทัศนกรรมป้องกันศูนย์อนามัยจัดการอบรมพัฒนาระบบการส่งเสริมสุขภาพเด็กวัยสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพัฒนาศักยภาพบุคลากรในพื้นที่ในการตรวจสุขภาพให้ครอบคลุมทั้งจังหวัด .รพ.สต./รพช.ตรวจวัดสายตาและการได้ยินของเด็กนักเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด
 - สสำรวจความครอบคลุมของเด็กนักเรียนไทย ในการได้รับยาเม็ดเสริมธาตุเหล็กสัปดาห์ละ 1 ครั้ง
 - สสำรวจสถานการณ์ภาวะโลหิตจางเด็กนักเรียนไทยชั้น ป.6
 - พัฒนาเครือข่ายการดำเนินงานป้องกันเด็กจมน้ำในพื้นที่ /พัฒนาศักยภาพ ครู ข.
- ผู้รับผิดชอบ สำนักส่งเสริมสุขภาพ และสำนักโภชนาการ

โครงการสุขอนามัยเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษา สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ ปี 2558

บทบาทหลัก	มาตรการ	ส่วนกลาง	ศูนย์อนามัย	ผู้รับผิดชอบ
Model Development	- พัฒนาโครงสร้างด้านสุขอนามัยและอนามัยสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพและปลอดภัย - เสริมสร้างและต่อยอดการพัฒนาก้าวสู่มาตรฐาน ร.ร. ส.ส. อย่างมีคุณภาพ	1. ประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายในการสนับสนุนทุนและวัสดุอุปกรณ์ 2. สนับสนุนการสร้างและปรับปรุงสิ่งแวดล้อมและที่แปรงฟันให้กับร.ร. เป้าหมายในถิ่นทุรกันดาร 3. จัดกิจกรรมอย่างสมพระเกียรติ : สวมอบ/พิธีเปิด นิทรรศการ สื่อปชส. 4. ประชาสัมพันธ์โครงการตามพระราชดำริด้านสุขภาพให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง 5. สร้างแรงจูงใจ/ขวัญกำลังใจสำหรับผู้ปฏิบัติงานและผู้สนับสนุน 6. ประชุมวิชาการการพัฒนาสุขภาพเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารสู่โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ 6 "สุขอนามัยเฉลิมพระเกียรติ" (รอโปรดเกล้า)	1. อบรมพัฒนาศักยภาพนักเรียนแกนนำ"ค่ายเด็กไทยทำได้ : "สุขอนามัยดี สิ่งแวดล้อมเด่น" รวมถึงทักษะสุขภาพ โครงการสุขภาพของนักเรียน 2. เสริมสร้างและเพิ่มพูนความรู้แก่ครู มุ่งเน้นเรื่องสุขอนามัยกับพฤติกรรมการใช้ส้วม รวมถึงส่งเสริมสุขภาพและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน 3. จัดกิจกรรมสร้างแรงจูงใจในการดูแลสุขภาพความสะอาด สุขอนามัย สิ่งแวดล้อม และส้วมอย่างยั่งยืน "ส้วมสุขอนามัย สุขใจ สะอาดปลอดภัย ยั่งยืน" : เชิญชวนประกวดส้วมสวยและกิจกรรมรักความสะอาด ประทับใจ : เรียงความ เรื่องเล่า ภาพวาด บทกลอน ฯลฯ 4. แสวงหาดนแบบ แนวปฏิบัติที่ต้นนวัตกรรม ผลงานเด่นด้านสุขภาพจากการพัฒนาและส่งเสริมการดำเนินงานที่ประสบผลสำเร็จ สุเวที แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับชาติ	กรมอนามัย ภาคีเครือข่าย ศอ. ที่ดูแลพื้นที่ เป้าหมาย
M&E		7. สัมมนาความก้าวหน้าสุขอนามัยเฉลิมพระเกียรติ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมด้วยช่วยกัน ก้าวต่อไปในการพัฒนาอย่างมีคุณภาพ @ 1-2 ธค.57 ณ กรุงเทพฯ		

บทบาทหลัก	มาตรการ	ส่วนกลาง	ศูนย์อนามัย	ผู้รับผิดชอบ
Technology Transfer	<ul style="list-style-type: none"> - สร้างมาตรฐานการพัฒนาศักยภาพนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดาร - พัฒนาร.ร.ต้นแบบในถิ่นทุรกันดาร : ร.ร.ดชด. , ศศช., ร.ร.พระปริยัติธรรม , ร.ร.เอกชนอิสลาม - แสวงหา Best practice กับแนวทางการแก้ปัญหาเฉพาะพื้นที่ 	<ol style="list-style-type: none"> 1.คก.พัฒนาสุขภาพน.ร. ร.ร.ดชด. (นำร่อง กก.ดชด.ละ 1แห่ง) : จัดทำมาตรฐานสุขภาพศูนย์อนามัย.ร.ดชด. : จัดทำคู่มือ/แนวทางดำเนินงาน ; คู่มือพัฒนาสุขภาพน.ร.ร.ร.เอกชนอิสลามฯ, คู่มือแม่ครัวแม่ค้ำ.ร.พระปริยัติธรรม ฯลฯ 2. สัมมนาการพัฒนาศักยภาพด้านสุขภาพศูนย์อนามัย.ร.ในถิ่นทุรกันดาร : 3 ภาค รุ่น1 : 25-27 พย.57 ขอนแก่น รุ่น2 : 15-17 ธค.57 สงขลา รุ่น3 : 22-24 ธค.57 เชียงใหม่ (งปม.กรมคร.) 3. สร้างการมีส่วนร่วมต้นแบบเครือข่ายสุขภาพระดับอำเภอ (DHS)และท้องถิ่นชุมชนในการส่งเสริมโภชนาการสุขภาพและสิ่งแวดล้อมร.ร.ในถิ่นทุรกันดาร 4. ประชุมกำหนดแนวทางการพัฒนาศักยภาพนักเรียนในร.ร.กทม. และภาคกลางในพื้นที่เป้าหมายตามพระราชดำริ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ร่วมจัดทำ สนับสนุน และพัฒนา 2. ประเมินรับรองร.ร.ตามมาตรฐานเพื่อก้าวสู่ร.ร.สส.ระดับสูงขึ้น 3. อบรมเพิ่มพูนความรู้ด้านทักษะสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมโรงเรียนในถิ่นทุรกันดาร 4. เสริมสร้างศักยภาพครูในการพัฒนาสุขภาพสามเณร.ร.พระปริยัติธรรมจ.ลำปาง ศรีสะเกษ 5. อบรม "สามเณรลดอ้วนด้วย3อ" 6.เสริมสร้างความรู้แม่ครัวแม่ค้ำ.ร. 7.ส่งเสริมการพัฒนาวัดที่พักอาศัยและจัดกิจกรรมรณรงค์วินาทีของสามเณร.ร.พระปริยัติธรรม 8.สัมมนาแนวทางการดำเนินงานและบริหารจัดการสู่การพัฒนาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม&ในร.ร.สังกัดสพฐ.กพด. 9. อบรมฟื้นฟูและเพิ่มประสิทธิภาพงานอนามัยแม่และเด็ก.ร.ดชด. ศศช. และพัฒนาศักยภาพครูพี่เลี้ยงของศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาเด็กวัยเตาะแตะในพื้นที่กพด. (ดาก3 นาน6 สกจนคร21) 	<p>กรมอ. กรมคร. บข.ดชด. สสท. คอ.ทุกแห่ง</p> <p>คอ.ทุกแห่ง ศพส.</p> <p>คอ.10, คอ.7</p> <p>คอ.12 คอ.1 , คอ.2</p> <p>คอ.7 , 9 , 10 ศพส.</p>

ผู้รับผิดชอบ กลุ่มอนามัยเด็กวัยเรียน และเยาวชน 02 590 4494

โครงการ พัฒนาศักยภาพบุคลากรและขยายผลการดำเนินงานเพื่อป้องกันการจมน้ำในเด็กไทย

วัตถุประสงค์

1. พัฒนาศักยภาพบุคลากรสาธารณสุข และเครือข่ายให้มีความรู้และทักษะในการป้องกันการจมน้ำ
2. ส่งเสริมสุขภาพเด็กและเยาวชนให้มีความรู้และทักษะในการป้องกันการจมน้ำ
3. ขยายผลการดำเนินงานสู่ระดับจังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

บทบาทส่วนกลาง

1. ผลิตคู่มือในการจัดอบรมการป้องกันและการช่วยเหลือตนเองเพื่อป้องกันอุบัติเหตุทางน้ำในเด็ก วิธีช่วยเหลือผู้ประสบภัยทางน้ำเบื้องต้น เทคนิคการว่ายน้ำให้เป็น
2. จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพครู ก เพื่อส่งเสริม ทักษะการว่ายน้ำในเด็กไทย
3. จัดประกวดนวัตกรรมเพื่อจัดการสิ่งแวดล้อมในการป้องกันการจมน้ำ

บทบาทศูนย์เขต

1. จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งเสริม ทักษะการว่ายน้ำในเด็กไทย (ครู ข)

2. คัดเลือกนวัตกรรมเพื่อจัดการสิ่งแวดล้อมในการป้องกันการจมน้ำในพื้นที่เพื่อเข้าประกวด
3. ขยายผลการดำเนินโครงการในพื้นที่รับผิดชอบ

สิ่งสนับสนุน

1. คู่มือป้องกันและการช่วยเหลือตนเองเพื่อป้องกันอุบัติเหตุทางน้ำในเด็ก วิธีช่วยเหลือผู้ประสบภัยทางน้ำเบื้องต้น เทคนิคการว่ายน้ำให้เป็น

ผู้รับผิดชอบ/โทร.ดร.สุพิชชา วงศ์จันทร์นายจตุพร ช่อนกลิ่น โทร. 086332360002 5904415

โครงการบูรณาการแผนส่งเสริมสุขภาพช่องปากในเด็กวัยเรียน

สถานการณ์

เด็กวัยเรียนมีสุขภาพช่องปากดีขึ้นเล็กน้อย เด็กประมาณครึ่งหนึ่งเป็นโรคฟันผุ โดยอัตราความรุนแรง (DMF) ค่อนข้างคงที่ 1.55 ซี่/คน แนวโน้มของอัตราการเป็นโรคฟันแท้ผุ ถูกถอนออก ในเด็กป 6 ลดลงอย่างต่อเนื่อง 3 ปี (เด็กอายุ ๑๒ ปี ปราศจาก ฟันผุ ร้อยละ 45)

ตัวชี้วัดระดับจังหวัด

โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปากและนักเรียนในโรงเรียนได้รับการทันตกรรมป้องกันและรักษาตามความจำเป็น เป้าหมาย ร้อยละ 50

บทบาทศูนยอนามัย

- ร่วมดำเนินการเครือข่ายโรงเรียนที่ได้รับการพัฒนาเป็นต้นแบบเครือข่ายโรงเรียนเด็กไทยฟันดี ระดับยอดเยี่ยมระดับประเทศประจำศูนยอนามัยละ ๑ - ๒ เครือข่าย
- ร่วมแก้ปัญหาของ CUP ไปสู่การปฏิบัติ

นอกจากนี้ยังมีโครงการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่นในโครงการพัฒนาศักยภาพนักเรียนแกนนำและบุคลากรในโรงเรียนในถิ่นทุรกันดาร กพด.

สิ่งสนับสนุน

- ปรับมาตรฐานและทำ คู่มือการสำรวจสุขภาพช่องปากระดับจังหวัด
- จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับเขต
- สื่อต่างๆ คู่มือศพด. คู่มือฝึกแปรงฟัน การทาฟลูออไรด์ Sealant

ผู้รับผิดชอบ สำนักทันตสาธารณสุข 02 590 4204

โครงการ : ส่งเสริมการบริหารกล้ามเนื้อตา และฟื้นฟูสายตาเพื่อการมองเห็นที่ดีขึ้นแบบวิถีธรรมชาติ

วัตถุประสงค์

1. ส่งเสริมให้บุคลากรสาธารณสุขและเครือข่ายเป็นผู้ที่สามารถนำความรู้เกี่ยวกับการบริหารกล้ามเนื้อตาไปใช้ในพื้นที่ศูนย์เขตรับผิดชอบ
2. เพื่อส่งเสริมให้มีการบริหารกล้ามเนื้อตาและฟื้นฟูสายตา เพื่อการมองเห็นที่ดีขึ้นแบบวิถีชีวิต

3. เพื่อศึกษาการบริหารกล้ำเนื้อตาและการฟื้นฟูสายตาเพื่อการมองเห็นที่ขึ้นแบบวิถีธรรมชาติ

บทบาทส่วนกลาง

1. ผลิตคู่มือองค์ความรู้การบริหารกล้ำเนื้อตาสำหรับเจ้าหน้าที่
2. ประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลการใช้บริการการบริหารกล้ำเนื้อตา ในความรับผิดชอบของศูนย์อนามัยที่ 1 – 12 3.
3. ติดตามประเมินผล และถอดบทเรียน the best & the bad

บทบาทศูนย์เขต

1. จัดให้บริการบริหารกล้ำเนื้อตา
2. เก็บข้อมูลผู้มาใช้บริการ

สิ่งสนับสนุน

คู่มือ องค์ความรู้การบริหารกล้ำเนื้อตาสำหรับเจ้าหน้าที่
ผู้รับผิดชอบ/โทร.ดร.สุพิชชา วงศ์จันทร์โทร. 0863323600 02 5904415

การบูรณาการด้านยุทธศาสตร์พัฒนาสุขภาพวัยรุ่น

สถานการณ์

อัตราการคลอดของหญิงอายุ 15-19 ปี= 51.2:หญิงอายุ 15-19 ปี 1,000 คน, ร้อยละของการคลอดซ้ำของหญิงอายุ 15-19 ปี= 12.5

มาตรการหลัก 5 ประเด็น คือ

1. การจัดการบริการเชิงรุกสู่สถานศึกษาในระดับอาชีวศึกษาและระดับอุดมศึกษา
2. การจัดการบริการที่เป็นมิตรที่สอดคล้องกับความต้องการและบริบทของวัยรุ่น
3. การจัดการบริการเชิงรุกสู่ชุมชน
4. การบังคับใช้กฎหมายเพื่อให้วัยรุ่นปลอดภัยจากปัญหาทางเพศ แอลกอฮอล์ สารเสพติด ความรุนแรง การพนัน การติดเกมส์และอื่นๆ
5. การพัฒนาระบบบริหารจัดการเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพในกลุ่มวัยรุ่น

KPI ระดับกระทรวง

ลดอัตราการคลอดในหญิงอายุ 15-19 ปีไม่เกิน 50 ต่อประชากรหญิง อายุ 15-19 ปีพันคน

KPIระดับเขตสุขภาพ/สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด

ร้อยละของการตั้งครรภ์ซ้ำในหญิงอายุ 15-19 ปี ไม่เกินร้อยละ 10

II มาตรการการพัฒนาารูปแบบสถานศึกษา

บทบาทส่วนกลาง

1. พัฒนารูปแบบบริการอนามัยการเจริญพันธุ์และสุขภาพทางเพศในมหาวิทยาลัย
2. การขับเคลื่อนการเรียนการสอนเพศศึกษาในโรงเรียน
3. พัฒนาคู่มือและสื่อการเรียนการสอน เพศศึกษา ตามระดับชั้นต่างๆ
 - จัดประชุมครู และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องชี้แจงแนวทางและรูปแบบการใช้คู่มือและสื่อ และการกระจายสื่อ
 - ถอดบทเรียน รูปแบบและแนวทางการใช้คู่มือและสื่อเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ สูงสุด

บทบาทศูนย์

1. ติดตามครูและเจ้าหน้าที่ในการนำรูปแบบ คู่มือและการใช้สื่อกับกลุ่มเป้าหมาย
2. ประเมินปัญหาอุปสรรค

สิ่งสนับสนุน สื่อวีดิทัศน์ คู่มือ สื่อสิ่งพิมพ์ วิทยากร

ผู้รับผิดชอบ ดร.ละมัย มั่นคง โทร. 02 590 4168

II มาตรการจัดการบริการที่เป็นมิตรในสถานบริการ

บทบาทส่วนกลาง

1. พัฒนามาตรฐานYFHS ฉบับบูรณาการ ร่วมกับกรมควบคุมโรคและกรมสุขภาพจิต

2. พัฒนาผู้ประเมินโรงพยาบาลตามมาตรฐานYFHS(บูรณาการ)
3. แต่งตั้งกรรมการประเมินและพิจารณาตัดสินระดับเขต
4. นิเทศติดตามและสุ่มเยี่ยมประเมินYFHS ร่วมกับศูนย์อนามัย สคร.และศูนย์สุขภาพจิต
5. ร่วมจัดประชุมวิชาการ 3 กรม

บทบาทศูนย์เขต

1. ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนามาตรฐานYFHS ฉบับบูรณาการ
2. ชี้แจงและวางแผนการดำเนินงาน ร่วมกับ สคร. ศูนย์สุขภาพจิต สสจ. รพ.ในเขตรับผิดชอบ
3. เยี่ยมประเมินYFHS แบบบูรณาการ
4. นิเทศติดตามการดำเนินงาน
5. จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในพื้นที่
6. มอบประกาศนียบัตร YFHS Clinic Award แก่รพ.ที่ผ่านการประเมิน
7. หาแหล่งงบประมาณในพื้นที่เพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน

สิ่งสนับสนุน

1. คู่มือมาตรฐานYFHSฉบับบูรณาการและคู่มือแนวทางการจัดบริการที่เป็นมิตรและคู่มือ สื่อ สิ่งพิมพ์
2. งบประมาณในการประสานและประเมินโรงพยาบาลฯ
3. วิทยากร และให้คำปรึกษาการดำเนินงาน

ผู้รับผิดชอบ นางประกายดาว พรหมพัฒน์ โทร. 02 590 4238

IIIมาตรการจัดบริการเชิงรุกสู่ชุมชน

บทบาทส่วนกลาง

1. โปรแกรมพัฒนาทักษะการสื่อสารเรื่องเพศระหว่างวัยรุ่นกับครอบครัว
2. ส่งเสริมครอบครัวพูดคุยเรื่องเพศ
3. การดำเนินงาน ก้าวสู่...อำเภออนามัยการเจริญพันธุ์
 - 3.1 ตรวจสอบและประเมินอำเภออนามัยการเจริญพันธุ์
 - 3.2 สรุปผลการประเมินอำเภออนามัยการเจริญพันธุ์
 - 3.3 ประกาศเกียรติคุณ จัดทำเกียรติบัตร โล่ การดำเนินก้าวสู่...อำเภออนามัยการเจริญพันธุ์
 - 3.4 นิเทศติดตาม และแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงาน
 - 3.5 สรุปรายงานผลโครงการ

บทบาทศูนย์เขต

1. เสนอรายชื่อหาความต้องการอำเภอร่วมโครงการ
2. ชี้แจง แนะนำและเป็นที่ปรึกษาการดำเนินงาน
3. สนับสนุนสื่อ วิทยากร
4. ประเมินอำเภออนามัยการเจริญพันธุ์
5. จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในพื้นที่
6. จัดเวที พิธีแจกเกียรติบัตรฯ
7. สรุปผลการดำเนินงานโครงการ

สิ่งสนับสนุน

1. คู่มือ ก้าวสู่...อำเภออนามัยการเจริญพันธุ์
2. วิทยากร และทีมร่วมประเมินอำเภออนามัยการเจริญพันธุ์
3. สื่อเผยแพร่ความรู้เรื่องและอนามัยการเจริญพันธุ์ในวัยรุ่น

ผู้รับผิดชอบ นส.จารีรัตน์ ชูตระกูล โทร. 02 590 4265

งานตามนโยบาย กรมอนามัย

โครงการ : ยุติการตั้งครรภ์ด้วยยาในระบบบริการสุขภาพ

บทบาทส่วนกลาง

1. จัดอบรมฟื้นฟูความรู้กับเจ้าหน้าที่ทางด้านสาธารณสุขที่ให้บริการยา
2. จัดประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในทีมผู้ให้บริการยุติการตั้งครรภ์ด้วยยา
3. นิเทศติดตามการให้บริการยา

บทบาทศูนย์เขต

- นิเทศติดตามการดำเนินงานการให้บริการยาเพื่อยุติการตั้งครรภ์

สิ่งสนับสนุน

จัดอบรมให้ความรู้กับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ให้บริการยาเพื่อยุติการตั้งครรภ์

ผู้รับผิดชอบ นางเรณู ชูนิล โทร. 02 590 4243

แผนบูรณาการยุทธศาสตร์กลุ่มวัยทำงาน

โครงการ: รมรณรงค์ปวงประชาร่วมใจ ปันสองล้อ สุขภาพดี(โครงการเฉลิมพระเกียรติ)

วัตถุประสงค์

1. เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในมหามงคล เฉลิมพระชนมพรรษา 60 พรรษา 2 เมษายน 2558
2. เพื่อรณรงค์ให้ประชาชนทั่วไปมีกิจกรรมทางกายและหันมาใช้จักรยานในชีวิตประจำวันเพิ่มมากขึ้น
3. เพื่อส่งเสริมและสร้างความตระหนักให้บุคลากรและประชาชนทั่วไป มีการเคลื่อนไหวออกแรง/ออกกำลังกายเพิ่มขึ้น
4. เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนทั่วไปตระหนักและเห็นความสำคัญของการลดใช้พลังงานจากน้ำมัน
5. เพื่อทราบถึงสถานการณ์การมีกิจกรรมทางกายด้วยจักรยาน

บทบาทส่วนกลาง

1. นโยบายส่งเสริมการใช้จักรยานในบริบทพื้นที่
 - 1.1 จัดประชุมกำหนดร่างแนวทางนโยบายและเกณฑ์เพื่อส่งเสริมการใช้จักรยานในบริบทพื้นที่
 - 1.2 จัดประชุมเผยแพร่แนวทางนโยบายส่งเสริมการใช้จักรยานในบริบทพื้นที่
 - 1.3. ถอดบทเรียนพื้นที่ต้นแบบที่ดำเนินการส่งเสริมนโยบายการใช้จักรยานในชีวิตประจำวัน
 - 1.4 จัดประชุมมอบรางวัลพื้นที่ต้นแบบส่งเสริมการใช้จักรยาน
2. การรณรงค์ปั่นจักรยานเฉลิมพระเกียรติฯ บันทึกสถิติ กิเนสส์คอป เวลด์เร็คคอร์ด
 - 2.1 รณรงค์ปั่นจักรยานเฉลิมพระเกียรติและบันทึกสถิติกิเนสส์คอป เวลด์เร็คคอร์ด แต่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (กรุงเทพฯ 6,000 คันและ 76 จังหวัด ๗ละ 600 คัน)

บทบาทศูนย์เขต

1. วันที่ 5 ธันวาคม 2557 จัดกิจกรรมถวายพระพรชัยมงคล และปั่นจักรยานเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช (ภายในพื้นที่รับผิดชอบ 1 แห่ง จำนวน 300 คัน)
2. วันที่ ๒ เมษายน 2558 จัดกิจกรรมถวายพระพรชัยมงคล และปั่นจักรยานเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (โดยประสานภาคีเครือข่ายภาครัฐและเอกชนในพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อจัดกิจกรรมและร่วมปั่นจักรยานเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดละ 600 คัน)
3. วันที่ 28 กรกฎาคม 2558 จัดกิจกรรมถวายพระพรชัยมงคล และปั่นจักรยานเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร(ภายในพื้นที่รับผิดชอบ 1 แห่ง จำนวน 300 คัน)
4. วันที่ 12 สิงหาคม 2558 จัดกิจกรรมถวายพระพรชัยมงคล และปั่นจักรยานเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ(ภายในพื้นที่รับผิดชอบ 1 แห่ง จำนวน 300 คัน)
5. คัดเลือกพื้นที่ต้นแบบส่งเสริมการใช้จักรยานในพื้นที่รับผิดชอบ

สิ่งสนับสนุน

1. แนวทางนโยบายและเกณฑ์เพื่อส่งเสริมการใช้จักรยานในบริบทพื้นที่
2. องค์ความรู้เกี่ยวกับการออกกำลังกายด้วยจักรยาน

ผู้รับผิดชอบ/โทร.ดร.สุพิชชา วงศ์จันทร์นายวสันต์ อนานันท์

โทร.086-323600 086-881178 02-5904415

โครงการ: พัฒนาศูนย์สุขภาพ (DPAC Quality)

วัตถุประสงค์

1. พัฒนาศูนย์สุขภาพเพิ่มพูนทักษะภาคีเครือข่ายให้บริการคลินิก ไร้พุง (DPAC)
2. การให้คำปรึกษาเพื่อการปรับพฤติกรรมเสี่ยงในคลินิก ไร้พุง (DPAC)
3. เพื่อสนับสนุนการประเมินและจัดการปัจจัยเสี่ยงของโรค ไม่ติดต่อเรื้อรังด้วยตนเอง
4. พัฒนาด้านแบบคลินิกไร้พุงคุณภาพ (DPAC Quality)
5. เพื่อพัฒนากระบวนการดำเนินงานและการขยายผลการจัดตั้งคลินิกไร้พุง (DPAC)
6. พัฒนาและยกระดับคุณภาพการดำเนินงาน คลินิกไร้พุงสู่ระดับคุณภาพ (DPAC Quality)

บทบาทส่วนกลาง

1. วิจัยและพัฒนา (Model Development)
2. พัฒนาศูนย์สุขภาพบุคลากร ในเขตบริการสุขภาพ (Building capacity)
3. พัฒนาองค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยี (Technology Transfer)
4. สร้างผลการดำเนินงานภาพรวมของประเทศ
5. การเยี่ยมเสริมพลังการดำเนินงานระดับพื้นที่ (M&E)

บทบาทศูนย์เขต

1. ศูนย์อนามัยเขตเป็นที่เลี้ยง และขับเคลื่อนการดำเนินงานในระดับพื้นที่
2. พัฒนาศูนย์สุขภาพบุคลากรในเขตสุขภาพ ตามบริบทของพื้นที่
3. จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานระดับเขต
4. ร่วมนิเทศ ติดตามการ ดำเนินงานกับเขตสุขภาพ

สิ่งสนับสนุน

- สนับสนุนชุดเครื่องมือพัฒนาศูนย์สุขภาพ (DPAC Tools)
 - : คู่มือการประเมินคลินิก ไร้พุง คุณภาพ
 - : คู่มือการดำเนินงานคลินิกไร้พุง ในสถานบริการสาธารณสุขระดับ รพ.ศ/รพ.ท, รพ.ช, รพ.สต.
 - : แนวทางการดำเนินงานป้องกันและบำบัดโรคไม่ติดต่อเรื้อรังด้วยการออกกำลังกาย
 - : สื่อวีดิทัศน์รูปแบบการออกกำลังกาย
 - : ชุดนิทรรศการ
 - : คู่มือคลินิกออกกำลังกาย

ผู้รับผิดชอบ/โทร.- นางพะงา ศิวานวัฒน์, อำนวย ภูภัทรพงศ์, ชัยรัชต์ จันทร์ตรี, วัฒนา อัมพรพันธ์สกุล (กลุ่มการออกกำลังกายเพื่อป้องกันและบำบัด โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง) โทร 02-5904589 โทรสาร 02-5904582

โครงการ: บูรณาการมาตรฐานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม

บทบาทส่วนกลาง

1. บูรณาการมาตรฐานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพกับมาตรฐานต่าง ๆ ของกรมอนามัย ได้แก่ มาตรฐานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในโรงพยาบาล โรงพยาบาลลดโลกร้อน Green & Clean มาตรฐานโรงครัวของกรมอนามัย CFGT มาตรฐาน YFHS มาตรฐานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพด้านโภชนาการ องค์กรไร้พุง
2. พัฒนากลไกการประเมินและรับรองมาตรฐาน

บทบาทศูนย์อนามัย

1. นำมาตรฐานไปทดลองใช้
2. พัฒนาโรงพยาบาลในพื้นที่รับผิดชอบให้ดำเนินการตามมาตรฐานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม
3. เยี่ยมประเมินโรงพยาบาล

สิ่งสนับสนุน

1. คู่มือผู้เยี่ยมประเมินโรงพยาบาล
2. พัฒนาศักยภาพทีมประเมินโรงพยาบาล

ผู้รับผิดชอบ กลุ่มอนามัยวัยทำงาน สำนักส่งเสริมสุขภาพ 02 590 4524

โครงการ : ส่งเสริมการบริหารกล้ามเนื้อตา และฟื้นฟูสายตาเพื่อการมองเห็นที่ดีขึ้นแบบวิถีธรรมชาติ

วัตถุประสงค์

1. ส่งเสริมให้บุคลากรสาธารณสุขและเครือข่ายเป็นผู้ที่สามารถนำความรู้เกี่ยวกับการบริหารกล้ามเนื้อตาไปใช้ในพื้นที่ศูนย์เขตรับผิดชอบ
2. เพื่อส่งเสริมให้มีการบริหารกล้ามเนื้อตาและฟื้นฟูสายตา เพื่อการมองเห็นที่ดีขึ้นแบบวิถีชีวิต
3. เพื่อศึกษาการบริหารกล้ามเนื้อตาและการฟื้นฟูสายตาเพื่อการมองเห็นที่ดีขึ้นแบบวิถีธรรมชาติ

บทบาทส่วนกลาง

1. ผลิต คู่มือ องค์ความรู้การบริหารกล้ามเนื้อตาสำหรับเจ้าหน้าที่
2. ประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลการใช้บริการบริหารกล้ามเนื้อตา ในความรับผิดชอบของศูนย์อนามัยที่ 1 – 12
3. ติดตามประเมินผล และถอดบทเรียน the best & the bad

บทบาทศูนย์เขต

1. จัดให้บริการบริหารกล้ามเนื้อตา
2. เก็บข้อมูลผู้มาใช้บริการ

สิ่งสนับสนุน

คู่มือ องค์ความรู้การบริหารกล้ามเนื้อตาสำหรับเจ้าหน้าที่

ผู้รับผิดชอบ/โทร.ดร.สุพิชชา วงศ์จันทร์โท. 086 332 3600 02 590 4415

โครงการพัฒนาศักยภาพสถานบริการด้านการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ ปีงบประมาณ 2558

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาสถานบริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพต้นแบบให้ได้มาตรฐานฯ กรมอนามัย
2. เพื่อประเมินเกณฑ์มาตรฐานสถานบริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพต้นแบบ
3. เพื่อพัฒนาองค์ความรู้สถานบริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ

บทบาทส่วนกลาง

1. ดำเนินการจัดประชุมคณะอนุกรรมการพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานสถานประกอบกิจการด้านการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ
2. ดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการแนวทางการพัฒนาสถานบริการออกกำลังกาย สู่มาตรฐานกรมอนามัย จำนวน 2 ครั้ง
3. ดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ คณะผู้ตรวจประเมินสถานบริการออกกำลังกายแบบเสริมพลัง
4. ประสานงานและทำหนังสือเชิญศูนย์อนามัยเข้าร่วมประชุม
5. ประสานงานและทำหนังสือขอความร่วมมือให้ศูนย์อนามัยประสานงาน สสจ./อปท.และฟิตเนส

บทบาทศูนย์เขต

1. ศูนย์อนามัยส่งบุคลากรเข้าร่วมประชุม
2. ศูนย์อนามัยประสาน งาน สสจ./ อปท.และฟิตเนส และสวนฯที่ เข้าร่วม MOU กับกรมอนามัย ให้ส่งบุคลากรเข้าร่วมประชุม ดังนี้
 - ครั้งที่ 1 ฟิตเนส
 - ครั้งที่ 2 สวนสาธารณะฯ

สิ่งสนับสนุน

1. คู่มือขอแนะนำสถานประกอบกิจการด้านการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ
2. คู่มือเกณฑ์มาตรฐานสวนสาธารณะเพื่อการออกกำลังกาย

ผู้รับผิดชอบ๑. นางพรเพ็ญ อรัณยะนาคเจ้าของโครงการ

๒. นางฐาปะณี คงรุ่งเรือง ผู้รับผิดชอบงานสวนสาธารณะฯ

๓. นายวัชรินทร์ แสงสัมฤทธิ์ผลผู้รับผิดชอบงานฟิตเนส

โทร. ๐ ๒๕๕๐ ๔๕๕๒

การบูรณาการยุทธศาสตร์กลุ่มวัยผู้สูงอายุ

สถานการณ์

กลุ่มผู้สูงอายุ-ติดสังคม (~80)-ติดบ้าน(~ 18-20)-ติดเตียง(~ 1-2)

ปัญหาตามวัย เช่น การมองเห็น การได้ยิน ระบบขับถ่าย ความดันโลหิตสูง ร้อยละ 41 เบาหวาน ร้อยละ 18 ข้อเข่าเสื่อม ร้อยละ 9 พิกการร้อยละ 6 ซึมเศร้า ร้อยละ 1

ผู้สูงอายุต้องการความช่วยเหลือในการทำกิจวัตรพื้นฐาน (15.5)

มาตรการ

1.การคัดกรอง/ประเมินสุขภาพ

- การประเมินความสามารถในการทำกิจวัตรประจำวัน
- คัดกรองโรคที่เป็นปัญหาสำคัญในผู้สูงอายุ
- การคัดกรองกลุ่มGeriatric Syndromes

2. การพัฒนาระบบบริการสุขภาพที่มีคุณภาพเชื่อมโยงจากสถานบริการสู่ชุมชนส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันดูแล รักษาฟื้นฟู ประสิทธิภาพ

3. ส่งเสริมความเข้มแข็งของ ครอบครัว ชุมชน และท้องถิ่น ในการมีส่วนร่วมดูแลระยะยาวลดภาวะพึ่งพิง ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุ ญาติครอบครัว ผู้ดูแล มีทักษะสามารถดูแลตนเองได้อย่างสมศักดิ์ภาพ

เป้าหมาย / KPI

ระดับกระทรวง

- ร้อยละของผู้สูงอายุมีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ 30%

ระดับเขตสุขภาพ

- มีระบบดูแลผู้สูงอายุระยะยาวด้านสุขภาพ

ระดับจังหวัด

- ร้อยละของผู้สูงอายุได้รับการคัดกรองสุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจ 60%

ยุทธศาสตร์ที่ 1สนับสนุน การส่งเสริมสุขภาพและป้องกันปัญหาสุขภาพที่พบบ่อยในผู้สูงอายุ และการคัดกรอง Geriatric Syndromes

มาตรการ

1. คัดกรองปัญหาสุขภาพผู้สูงอายุ ทั้งด้านร่างกาย/จิตใจ
2. การวิเคราะห์จำแนกกลุ่มผู้สูงอายุเพื่อการดูแลที่เหมาะสมตามสภาพปัญหา
3. พัฒนาศูนย์ข้อมูลสุขภาพผู้สูงอายุด้วยกลไก District Health System
4. การส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพผู้สูงอายุ

ตัวชี้วัด

1. ร้อยละ ของผู้สูงอายุที่ได้รับการคัดกรองสุขภาพ ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ
2. บุคลากรหลักด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ ได้รับการพัฒนาทักษะ/องค์ความรู้ในการดูแลสุขภาพ

ผู้สูงอายุ

3. มีระบบการลงทะเบียนการคัดกรองสุขภาพผู้สูงอายุ
4. ร้อยละ 80 ของผู้สูงอายุได้รับการพัฒนาทักษะทางกายและใจ
5. ผู้สูงอายุมีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาระบบบริการสุขภาพที่มีคุณภาพเชื่อมโยงจากสถานบริการสู่ชุมชน**มาตรการ**

1. การบริการผู้สูงอายุ โดยเริ่มต้นที่การคัดกรอง/ประเมินโรคที่พบบ่อยและ Geriatric Syndromes
2. การเพิ่มประสิทธิภาพในการรับ-ส่งต่อ ผู้สูงอายุจากชุมชนสู่สถานพยาบาล เพื่อการดูแล รักษา และฟื้นฟูสภาพ ตามศักยภาพของสถานพยาบาลแต่ละระดับ

ตัวชี้วัด

1. ร้อยละ ของ รพท./รพศ.มีคลินิกผู้สูงอายุ
2. ร้อยละ ของโรงพยาบาลชุมชนมีคลินิกผู้สูงอายุที่ให้บริการประเมิน/คัดกรองและรักษาเบื้องต้น

ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาการมีส่วนร่วมของ สถานพยาบาล ครอบครัว ชุมชน และท้องถิ่น ในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ**มาตรการ**

1. ส่งเสริมให้ชุมชน/ท้องถิ่นมีระบบการส่งเสริมและดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ
2. ชุมชนท้องถิ่นมีการส่งเสริมสุขภาพและปรับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อผู้สูงอายุ

ตัวชี้วัด

1. มีการนำระบบการประเมินผู้สูงอายุที่ต้องได้รับการดูแล ไปใช้ 1 เครื่องข่าย/แห่ง
2. มีระบบการดูแลผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care) ด้านสุขภาพในระดับ DHS

มาตรการ/กิจกรรม

1. **คัดกรองปัญหาสุขภาพผู้สูงอายุ ทั้งด้านร่างกาย/จิตใจ**
 - คัดกรองปัญหาสุขภาพผู้สูงอายุ ทั้งด้านร่างกาย/จิตใจ
 - ปรับปรุงและพัฒนาสมรรถนะที่สุขภาพผู้สูงอายุพร้อมจัดพิมพ์
2. **พัฒนาผู้สูงอายุ ให้มีทักษะในการดูแลสุขภาพตนเอง และสนับสนุนกิจกรรมการปรับเปลี่ยน**

พฤติกรรมสุขภาพผู้สูงอายุโครงการพัฒนาองค์ความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม**การฝึกอบรม/ประชุม**

- ประชุมพัฒนาศักยภาพครู ก ด้านการพัฒนาทักษะกาย ใจ ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ

ผู้สูงอายุ เพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดี**ระบบข้อมูล/ การประเมินผล / ติดตาม**

- นิเทศติดตามและบูรณาการเยี่ยมประเมิน

- พัฒนาระบบการรายงานวิเคราะห์ สังเคราะห์ระบบรายงานในระดับพื้นที่
คู่มือ/เอกสาร/มาตรฐาน

- ปรับปรุงพัฒนาและ จัดพิมพ์คู่มือแนวทางการพัฒนาทักษะ กาย ใจ ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม
สุขภาพผู้สูงอายุสำหรับสถานบริการสาธารณสุขทุกระดับ และ อสม.

- จัดทำคู่มือแนวทางการพัฒนาทักษะกาย ใจ (ภาคประชาชน) สำหรับผู้สูงอายุและผู้ดูแลผู้สูงอายุใน
ครอบครัว (ผศค.) จำนวน

ประชาสัมพันธ์

- ประชาสัมพันธ์ / สร้างกระแสการดำเนินงานพัฒนาทักษะ กาย ใจ ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ
ผู้สูงอายุผ่านสื่อช่องทางต่างๆ

3. ส่งเสริมให้ชุมชน/ท้องถิ่นมีระบบการดูแลและส่งเสริมผู้สูงอายุ

- ประชุม/อบรมพัฒนาบุคลากรเพื่อเป็น Aging manager คู่มือ/เอกสาร/มาตรฐาน

- สร้างพัฒนาหลักสูตร Aging manager

- จัดพิมพ์คู่มือการอบรมหลักสูตร Aging manager และคู่มือปฏิบัติงานสำหรับ Aging manager

- ประชาสัมพันธ์ การดำเนินงานระบบ Aging manager ในการดูแลผู้สูงอายุผ่านสื่อช่องทางต่างๆ

4. ชุมชนท้องถิ่นมีการส่งเสริมสุขภาพและปรับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อผู้สูงอายุ

- จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ยกย่องเชิดชูเกียรติจังหวัด/ภาคีเครือข่ายที่มีผลการดำเนินงานด้านดีเด่นพร้อม
ถอดบทเรียน

5. ประชาชนและบุคลากรภาคีเครือข่ายได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมการ ส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม

5.1 โครงการสำรวจสุขภาพผู้สูงอายุไทย ปี 2558

- ประชุมจัดทำเครื่องมือ/แนวทางการดำเนินงานตามแผนงานบูรณาการกลุ่มวัยผู้สูงอายุใน
ประเด็นตัวชี้วัดหลักกระทรวงสาธารณสุขและตัวชี้วัดระดับเขต

- สนับสนุนคู่มือ/แนวทางการดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานแก่พื้นที่และภาคีเครือข่าย
(ถ่ายทอดองค์ความรู้)

- พัฒนาสมรรถนะ M&E และการจัดการความรู้ที่มึประเมิณระดับเขต/จังหวัด

5.2โครงการ...ส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุและการดูแลผู้สูงอายุระยะยาว

- ประชุมปรับกระบวนการทัศน์การดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ...จากนโยบายสู่การปฏิบัติ"

- ประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานปี2558 แก่ภาคีเครือข่าย

- ประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาระบบการดูแลผู้สูงอายุระยะยาวและผู้สูงอายุที่ต้องการการพึ่งพิง
(Long Term Care)ด้านสุขภาพในระดับDHS

- ประชุมพัฒนาคู่มือ/แนวทางการดำเนินงานศูนย์ดูแลพ่อแม่และสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์ดูแลพ่อ
แม่ทุกศูนย์อนามัยเขต

- ประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้/ศึกษาดูงานและ ถอดบทเรียนพื้นที่ๆมีผลการดำเนินงานระ
พัฒนาระบบการดูแลผู้สูงอายุระยะยาวและผู้สูงอายุที่ต้องการการพึ่งพิง (Long Term Care)ด้านสุขภาพในระดับ
DHSดีเด่น

5.3 โครงการเมืองที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ (Age – friendly Cities)

- ประชุมจัดทำแผนยุทธศาสตร์การดำเนินงานเมืองที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ

- ประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้/ศึกษาดูงานและ ถอดบทเรียนพื้นที่ๆมีผลการดำเนินงานเมืองที่
เป็นมิตรกับผู้สูงอายุดีเด่น

5.4 โครงการวัดส่งเสริมสุขภาพ

- ประชุมขับเคลื่อนการดำเนินงานวัดส่งเสริมสุขภาพ....การนำแผนสู่การปฏิบัติ
- จัดอบรมพระสงฆ์แกนนำ

5.5 โครงการพัฒนารูปแบบบริการระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุที่ต้องพึ่งพิงรวมทั้งกลุ่มอื่นๆที่ต้องการความช่วยเหลือในชีวิตประจำวัน (LTOP)

- สัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างพื้นที่เพื่อพัฒนารูปแบบ และกระบวนการดำเนินงาน

บทบาท

ส่วนกลาง	ระดับเขต	ระดับจังหวัด
1. จัดทำ พัฒนาหลักสูตร/คู่มือ/มาตรฐาน/แนวทางดำเนินงาน 2. พัฒนาทีมประเมิน/นิเทศงาน 3. สนับสนุนองค์ความรู้/เครื่องมือการดำเนินงาน 4. ศึกษาวิจัย/สำรวจ ประเมินผล 5.M&E	1. ร่วมจัดทำ พัฒนาหลักสูตร/คู่มือ/มาตรฐาน/แนวทางดำเนินงาน 2. ร่วมพัฒนาทีมประเมิน/นิเทศงาน 3. สนับสนุนองค์ความรู้/เครื่องมือการดำเนินงานแก่ระดับพื้นที่ 4. สนับสนุนกิจกรรมปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้สูงอายุในระดับพื้นที่ 5. ร่วมศึกษาวิจัย/สำรวจ ประเมินผลกับส่วนกลาง 6.M&E ในระดับเขต/พื้นที่	1. ร่วมพัฒนาทีมประเมิน/นิเทศงาน 2. สนับสนุนองค์ความรู้/เครื่องมือการดำเนินงานแก่ระดับอำเภอ/ตำบล 3. สนับสนุนกิจกรรมปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้สูงอายุในระดับพื้นที่ 4.M&E ในระดับจังหวัด

สิ่งสนับสนุน

1. งบประมาณสำหรับการดำเนินงานโครงการสำรวจสุขภาพผู้สูงอายุไทย และการศึกษาวิจัย
2. การพัฒนาทีมประเมินระดับเขต/จังหวัด
3. การพัฒนาศักยภาพบุคลากรหลักระดับเขตและจังหวัด
4. คู่มือ/มาตรฐาน/แนวทางการดำเนินงาน

ผู้รับผิดชอบนางวิมล บ้านพวน สำนักอนามัยผู้สูงอายุ 02 590 4508

โครงการ: ฟันเทียมพระราชทานและการส่งเสริมสุขภาพช่องปากผู้สูงอายุเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ปี 2558

ปัญหาสุขภาพช่องปากของผู้สูงอายุยังมีความชุกสูง ทั้งการสูญเสียฟัน ฟันผุ/รากฟันผุ โรคปริทันต์ การแก้ปัญหา มีการดำเนินการใน 2 ทิศทาง คือ การให้บริการส่งเสริมป้องกัน เพื่อการคงสภาพการใช้งาน และการให้บริการรักษา ฟันฟู เช่น ใส่ฟันเทียม

จากการสำรวจสภาวะทันตสุขภาพประเทศไทยครั้งที่ 7 ปี 2555 พบว่ากลุ่มผู้สูงอายุมีความจำเป็นต้องใส่ฟันเทียมทั้งปากเฉลี่ยร้อยละ 2.5 ซึ่งคิดเป็นประมาณ 250,000 คน เปรียบเทียบบริการตามโครงการปีละ 35,000 คนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีฟันใช้งานอย่างเหมาะสม และยกระดับ คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ

ตัวชี้วัด

1. ผู้สูงอายุได้รับบริการใส่ฟันเทียม 35,000 ราย (ในโครงการพระราชดำริ)

2. บูรณาการ(สุขภาพช่องปาก)กับกิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ

2.1 เป็นเกณฑ์หนึ่งในตัวชี้วัดระดับเขตสุขภาพ

: มีระบบการดูแลผู้สูงอายุระยะยาว (LTC) ด้านสุขภาพ เป้าหมายร้อยละ 30 ใน DHS (มีกิจกรรมด้านสุขภาพช่องปากในชมรมผู้สูงอายุ หรือมีการจัดบริการส่งเสริมป้องกัน ในระดับ รพ.สต.)

2.2 เป็นเกณฑ์หนึ่งในตัวชี้วัดระดับจังหวัด

: ผู้สูงอายุได้รับการคัดกรอง / ประเมินสุขภาพ ทั้งทางร่างกาย และจิตใจ ร้อยละ 60

สิ่งสนับสนุน

- สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ เอกสาร คู่มือ สื่อ ที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานในพื้นที่
- สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพบุคลากร
- การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้

บทบาทศูนย์อนามัย

ติดตาม กำกับ สนับสนุนโครงการทั้งใน เขตบริการสุขภาพ และระดับจังหวัด

โครงการ: สร้างเสริมสุขภาพช่องปากผู้สูงอายุ ในกลุ่มโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs)

หลักการและเหตุผล

ผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) เพิ่มขึ้นทุกปีโดยเฉพาะในกลุ่มวัยทำงานและสูงอายุ เป็นสาเหตุหลักของภาวะพิการและเสียชีวิตและยังส่งผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายในการดูแลที่สูงขึ้น สุขภาพช่องปากยังมีความสัมพันธ์กับโรคทางระบบ มีปัจจัยเสี่ยงร่วมกัน เช่น เบาหวานกับโรคปริทันต์ ภาวะความดันโลหิตสูง โรคหัวใจและหลอดเลือด และ มีความเสี่ยงต่อการเกิดโรคในช่องปากที่ง่ายและรุนแรง ในขณะเดียวกัน เชื้อโรคในช่องปาก สามารถกระตุ้นให้เกิด Mediator บางตัวในร่างกาย ที่ทำให้การควบคุม NCDs ทำได้ยากขึ้น รวมทั้งการเข้ารับการรักษาโรคทางระบบ ดังนั้น แนวทางการแก้ปัญหาสุขภาพช่องปากในกลุ่ม NCDs จึงควรมีการคัดกรองความเสี่ยงและการจัดบริการเพื่อการควบคุมป้องกันโรคและลดปัญหาสุขภาพช่องปาก

ตัวชี้วัด ระดับหน่วยงาน

- ร้อยละ ๓๐ ของหน่วยบริการที่มีการตรวจคัดกรองสุขภาพช่องปากในกลุ่มผู้สูงอายุและผู้พิการ ร่วมกับการคัดกรองเบาหวานและความดันโลหิตสูง

บทบาทศูนย์อนามัย

- ติดตาม กำกับ สนับสนุนโครงการทั้งใน เขตบริการสุขภาพ และระดับจังหวัด

สิ่งสนับสนุน

- แปรงชอกฟัน (ร้อยละ 50 ของเป้าหมายที่จะได้รับบริการส่งเสริม ป้องกัน) ตามโครงการที่ขอสนับสนุน
- สนับสนุน roll up 3๐. 2 ส. 1พ. ตามหน่วยบริการที่มีการดำเนินการ
- เอกสาร คู่มือดำเนินงาน

ผู้รับผิดชอบ สำนักทันตสาธารณสุข 02 590 4118

งานพัฒนาระบบบริการปฐมภูมิ

หลักการ

1. การพัฒนาระบบเครือข่ายสุขภาพช่องปากระดับอำเภอ เป็นการเชื่อมโยงระหว่าง SERVICE PLAN และ DHS ประกอบด้วย พัฒนาระบบเครือข่ายสุขภาพช่องปากระดับอำเภอ พัฒนาระบบแผนแก้ปัญหาสุขภาพ

ช่องปากระดับเขตและจังหวัดพัฒนาระบบสนับสนุนงานของเขตสุขภาพ และ ระบบเครือข่ายสุขภาพช่องปาก ระดับอำเภอ จัดระบบการประเมินผลการแก้ปัญหาสุขภาพช่องปากในกลุ่มวัย

2. เพื่อเพิ่มการเข้าถึงบริการของประชาชนทุกกลุ่ม

ตัวชี้วัด เป็นเกณฑ์หนึ่งในตัวชี้วัด DHS

- ร้อยละ 50 ของ รพ.สต./ศสม. ที่ให้บริการสุขภาพช่องปากที่มีคุณภาพร้อยละ 50

บทบาทศูนย์อนามัย

จัดอบรมทันตแพทย์โรงพยาบาลทุกระดับ” สู้วิกฤตปัญหาสุขภาพช่องปากระดับอำเภอและตำบล สำนักทันตสาธารณสุขและศูนย์อนามัย

สิ่งสนับสนุน

1. สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ เอกสาร คู่มือ สื่อ หลักสูตร ที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานในพื้นที่
2. สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพบุคลากร
3. การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้
4. ปรับมาตรฐานและทำ คู่มือการสำรวจสุขภาพช่องปากระดับจังหวัด
5. พัฒนาระบบประเมินผลแผนแก้ปัญหาระดับจังหวัด
6. พัฒนาระบบข้อมูลทันตสาธารณสุขระดับจังหวัด
7. จัดประชุมนำเสนอผลการทำงานระดับเขต/จังหวัดและกำหนดทิศทางการปี 2559

ผู้รับผิดชอบ สำนักทันตสุขภาพ 02 590 4213